

OMAISHOIDON TUEN JA VAPAI DEN MYÖNTÄMISPERUSTEET 1.1.2011 alkaen

Omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön kotona (ei palveluasumisessa) tapahtuvaa hoidon ja huolenpidon turvaamiseksi hoitajalle maksettavaa hoitopalkkiota ja omaishoitoa tukevia palveluja. Omaishoito on kokonaisuus, johon kuuluvat hoidettavalle annettava omaishoito sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, jotka määritellään hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Hoidettavan tulee olla sellainen henkilö, joka tarvitsee sairauden, vamman tai muun syyn takia hoitoa tai muuta huolenpitoa. Hoitajana toimii hoidettavan omainen tai muu läheinen henkilö. Hoidettavan koti soveltuu hoidon antamiseen. Omaishoidon tuen tulee olla hoidettavan edun mukaista ja se riittää turvaamaan hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden.

Rava-indeksillä arvioidaan yli 65-vuotiaiden hoidettavien avuntarvetta ja toimintakykyä. Kun kyseessä on vammaisen tai pitkäaikaissairas. Alle 16-vuotiaan lapsen hoidosta voidaan maksaa omaishoidon tukea, jos lapsi on vaikeavammaisen tai pitkäaikaisesti sairaan ja hoito on erittäin vaativaa ja sitovaa. Tukea myönnetään vain poikkeustapauksessa alle 3-vuotiaalle lapselle.

Tuen myöntäminen perustuu hoidon sitovuuteen ja vaativuuteen ja hoidettavan toimintakykyyn. Omaishoidon tukea voidaan myöntää omaishoitolaissa määriteltyjen myöntämisedellytysten täytyessä edellyttäen että hoito on vaativaa ja sitovaa sekä ympärivuorokautista. Hoito voidaan katsoa ympärivuorokautiseksi ja sitovaksi vaikka hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta (alle 5 tuntia) käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- ja terveystalouksia taikka saa kuntoutusta tai opetusta.

Omaishoidon tukea voidaan myöntää talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa. Tukea myönnetään hakijoista ensisijaisesti eniten avun tarpeessa oleville.

Hoitoisuusryhmä 1: Hoitopalkkio on 707,24 €/kk.

Hoidettava tarvitsee runsaasti perushoitoa ja/tai valvovaa huolenpitoa (esim. wc-asiointi, syöminen, pukeutuminen, hygienianhoito ja lääkehoito). Hoidettavuus on samaa tasoa kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalla. Hoitotyö edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden.

Hoitoisuusryhmä 2: Hoitopalkkio on 353,62 €/kk.

Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa ja runsasta ohjausta päivittäisissä toiminnoissa. Hoidettava tarvitsee säännönmukaista avustamista päivittäisissä toiminnoissa (esim. wc-asiointi, syöminen, pukeutuminen, hygienianhoito ja lääkehoito). Hoidettavuus on samaa tasoa kuin tehostetussa palveluasumisessa olevalla. Hoitotyö sitoo pääsääntöisesti hoitajan kokopäiväisesti.

Raskaan siirtymävaiheen omaishoito: Hoitopalkkio on 707,24 €/kk.

Laitoshoitotasoinen hoidettava on lyhytaikaisesti hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana yhtäjaksoisessa kotihoidossa. Tällöin omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt

tekemään työtään tai päätoimista opiskelua edellyttäen, että hoitajalla ei ole ei ole tältä ajalta oikeutta sairausvakuutuslain 10 luvan mukaiseen erityishoitorahaan ja oikeutta vuorotteluvapaalain mukaiseen vuorottelukorvaukseen.

Runsaiden kunnallisten palveluiden vaikutus tukeen:

Mikäli omaishoitaja hoitaa hoitotyön sitovuudeltaan hoitoisuusryhmään 1 kuuluvaa hoidettavaa ja hoidettava saa runsaasti kunnallisia hoito- ja avopalveluja, omaishoidon tuki maksetaan hoitoisuusryhmän 2 mukaisesti. Vastaavasti hoitoisuusryhmässä 2 hoidettavan saadessa runsaasti kunnallisia palveluita maksetaan puolitettu hoitopalkkio.

Runsailla kunnallisilla palveluilla tarkoitetaan mm. seuraavaa:

- säännöllinen päivähoido, päivätoiminta tai työtoiminta, koulunkäynti ja opiskelu, säännölliseksi lasketaan arkipäivisin yli 5 tunnin poissaolo omaishoidosta.
- säännölliset henkilökohtaisen avustajan palvelut yli 40 tuntia kuukaudessa
- säännölliset kotihoidonpalvelut yli 30 tuntia kuukaudessa
- säännöllinen vuoro- tai tilapäishoito

Mikäli hoidettava on säännöllisesti vuoro- tai tilapäishoidossa korkeintaan 7 vuorokautta kalenterikuukaudessa, niin hoitoisuusryhmä ei muutu.

Mikäli hoidettava on säännöllisesti vuoro- tai tilapäishoidossa 8-17 vrk kalenterikuukaudessa, niin tuki maksetaan puolitettuna. Jos vuoro- tai tilapäishoitajaksot ylittävät säännöllisesti toistuen 17 vrk kalenterikuukaudessa ei tukea makseta lainkaan.

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä pienemmäksi, jos siihen on hoitajan esittämä erityinen syy. Syy voi olla esimerkiksi se, että vähimmäismäärää pienemmän hoitopalkkion vastaanottaminen on hoitajalle taloudellisesti edullisin vaihtoehto.

1. Omaishoitajien lakisääteisen vapaan järjestäminen

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- ja terveystaloukspalveluja taikka saaden kuntoutusta tai opetusta. Lakisääteisten vapaapäivien pitäminen ei vähennä maksettavan tuen määrää. Lakisääteiset vapaapäivät tulee pitää seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

1. Hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan aikana kunnan omien palvelujen piirissä, sijaishoitajan avulla tai ostopalveluna omaisen toimesta (70 €/vrk).
2. Omaishoidon tuen lakisääteisten vapaiden pitämisestä Kotokartanon hoivaosastolla tai palveluasumisessa tai Kivistöntien palvelutalossa tai terveyskeskuksen vuodeosastolla tai Aurinkomäen palvelukeskuksessa tai tilapäisessä asumispalvelussa peritään hoidettavalta maksu joka on 10,60 euroa/vuorokausi.
3. Omaishoidon tuen sopimusta tehtäessä omaishoitajalle voidaan vahvistaa sijaishoitaja. Sijaishoitajan tulee täyttää omaishoitajalle asetetut kriteerit.

4. Sijaishoitajalle maksettava korvaus on 1. hoitoisuusryhmässä 173,45 €/kk (57,81 €/vrk) ja 2. hoitoisuusryhmässä 110,37 €/kk (36,79 €/vrk).
5. Mikäli vammaisen lapsi on oikeutettu kehitysvammalain mukaiseen tilapäishoittoon ja sen määrä täyttää omaishoidon tuen vapaa oikeuden, se korvaa omaishoidon tuen vapaat.

2. Omaishoidon keskeytyminen

Pääperiaatteena on, että omaishoitotosopimus on toistaiseksi voimassaoleva. Sopimus voidaan tehdä määräaikaisena, jos omaishoidon tarpeen kesto on etukäteen tarkasti määriteltävissä tai hoito korvataan tietyn määräjän jälkeen toisella palvelulla.

- Jos omaishoito keskeytyy äkillisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, keskeytyy hoitopalkkion maksaminen kuukauden kuluttua.
- Jos omaishoito keskeytyy hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä, hoitopalkkion maksaminen päättyy välittömästi.

3. Omaishoidon tuen maksaminen

Tuki maksetaan hoitajan ilmoittamalle pankkitilille jälkikäteen seuraavan kuukauden viimeiseen päivään mennessä, edellyttäen, että hoitaja on palauttanut seurantalomakkeen maksukuukauden kymmenenteen (10) päivään mennessä.

4. Omaishoitotosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitotosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua.

Omaishoitotosopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Omaishoitotosopimuksen päättymisestä tehdään kirjallinen päätös.

Omaishoitotosopimus irtisanotaan välittömästi, jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden. Hoitajan huonokuntoisuus voi olla peruste sopimuksen purkamiselle.

5. Hoitaja

Omaishoitajalla tarkoitetaan laissa hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä. Läheisellä henkilöllä tarkoitetaan esimerkiksi hoidettavan avopuolisoa tai läheistä ystävää, joka on käytännössä jo ennen sopimuksen tekemistä osallistunut hoidettavan hoitoon ja huolenpitoon.

Hoitajan tulee olla fyysisiltä, psyykkisiltä ja sosiaalisilta ominaisuuksiltaan tehtävään soveltuva täysi-ikäinen henkilö. Hoidon laiminlyöminen on peruste tuen lakkauttamiselle.

Hoidettavan asumisolosuhteiden tulee olla sellaiset, että hoitaja voi suorittaa siellä hoidettavan tarvitsemat hoito – ja huolenpitotehtävät. Hoidettavan ja hoitajan tulee asua samassa osoitteessa tai hoitajan tulee asua kohtuullisen matkan päässä hoidettavan asunnosta siten, että hoidettavan hoidontarve on mahdollista toteuttaa.

6. Päätöksentekoprosessi

Omaishoidontukea varten hoitaja täyttää hakemuslomakkeen, jonka liitteenä on C – todistus tai vastaava, josta ilmenee hoidettavan terveydentila ja toimintakyky. Päätöksen tekemistä varten suoritetaan kotikäynti. Kotikäynnin yhteydessä laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma, joka sisältää kuvauksen hoidettavan terveydentilasta, toimintakyvystä sekä palveluntarpeesta. Samalla sovitaan vapaiden käyttämistavasta. Laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma on päätöksenteon pohjana. Hoito - ja palvelusuunnitelma tulee voimaan kun omaishoidon tuesta tehdään myönteinen päätös.

Tuki myönnetään aikaisintaan hakemuskaukautta seuraavan kuukauden alusta, vuosittainen määräraha huomioiden. Päätös pyritään tekemään viimeistään kahden kuukauden kuluessa hakemuksen jättöpäivästä. Omaishoidontuesta laaditaan sopimus hoitajan ja kunnan välillä.

Tukea tarkistetaan hoidontarpeen muuttuessa tai mikäli hoidettava ei saa asianmukaista hoitoa tai kyseessä on määräaikainen päätös.

7. Omaishoitajan työtä täydentävistä palveluista perittävät maksut

Sosiaali - ja terveydenhuollon palveluista peritään kunnassa voimassa olevan käytännön mukaiset perusturvalautakunnan vahvistamat asiakasmaksut.